

גליונות לעירון בפרשת השבוע
ערוכים בידי נחמה ליבוביץ
סנה האחת עשרה

יו"ל ע"י מוסד תורה והסכלה למבוגרים ולנער
הסתדרות נסי מזרחי באמריקה

מהדורה מיוחדת בטביל ההסתדרות הציונית העולמית
המחלקה לחנוך ולתרבות תורניים בגולה

נשא (תשי"ב)

ה' א - ז

א. למבנה הפרטה

פרופ' קאטונו במאמרו בספר הכנוס העולמי למדעי היהדות (תש"ז) כרך א' 165:
"אחת מסיטות הסדור התופסות מקום חשוב בספרי המקרא היא סיטת האסוציאציה.
ולא רק האסוציאציה של הרעיונות אלא גם ובעיקר האסוציאציה של המלים והבטויים,
- סיטה, שתחילת כונתה היתה אולי לסמט עזר לזכרון. חטיבותה של סיטה זו בהבנת
סדורם של ספרי המקרא לא הוכרה עדיין במדה מספקת במדע המקראי... עוד לא
הגיעו החוקרים חמודרניים לידי הכרה שזה כלל גדול ברוב היקפה של הספרות
המקראית... גם ספר במדבר מחולק בעיקרו למחלקות גדולות לפי הענין, ואולם
גם בו באות פה וטם פרטיות רק מסום אסוציאציה רעיונית או מלולית. כך למשל:
אחר הפרטיות של הרכבת המטנה וסדרו בא - הד
באה פרטת דיני אטם
הה - הה
הה - הה
בסופם שני פטוקים על מתנות כהונה
הי - הי
אח"כ באה פרטת טוטה
היא - היא
אחריה פרטת נזיר
רא - רא
ואחריה ברכת כהנים
רכנ - רכנ

נדמה לכאורה כאלו אין בפרטיות אלו שום סדור כלל. ואולם לפי סיטת
המקרא יש כאן סדור ויש כאן יחס; בסוף ענין המטנה כתוב שנצטוו לסלח מן
המטנה כל צרוע וכו'. הזכרת הצרוע גוררת אחריה על סמך אסוציאציה רעיונית
את דיני האטם הואיל והמצרוע חייב להביא אטם ביום טהרתו.
המסך להטביר את הקטר האסוציאטיבי שבין הפרטיות הנאות

ב. מדברי המדרש

ב. ויטלחו מן המטנה כל צרוע וכל זב וכל טמא לנפש.

ספרי י"א: ר' יוסי הגלילי אומר: בא וראה כמה כח עברה קטה, טעד טלא פסטו
ידיהם בעברה, לא היו בהם זבים ומצורעים; ומטפטטו ידיהם בעברה - היו בהם
זבים ומצורעים!... ר' שמעון בן יוחאי אומר: בא וראה כמה כח עברה קטה,
טעד טלא פסטו ידיהם בעברה, נאמר בהם (סמ' כ"ד) "ומראה כבוד ה' כאט אוכלת
בראט ההר לעיני בני ישראל" ולא יראים ולא מצדועים; מטפחה ידיהם בעברה,
מה נאמר בהם? (טמות ל"ד) "וירא אהרן וכל בני ישראל את משה והנה קרן אור
פניו וייראן מגטת אליו."
(לטון במדבר רבה י"א: ... ומכיון טחטאו אפילו פני סרסור לא היו יכולין
להסתכל... והטוה רט"י טמות ל"ד ל' ד"ה וייראו מגטת).

ועיין עוד: סיר הסירים רבה ג': ... עד טלא חטא אדם הראטון היה טומע קול
הדבור ועומד על רגליו ויכול לעמוד בו, מטחטא היה טומע קול
הדבור ומתירא ומתחבא, טני' (בר' ג') "את קולך טמעתי בגן ואירא..."

ועיין עוד: במדבר רבה י"א: עד טלא חטא דוד באותו מעטה (תהלים כ"ז) "ה' אורי
וילטעי ממני אירא"; כיון טבא אותו מעטה לידו (טמואל ב' י"ז)
"והוא יגע ורפא ידים".

1. מה הרעיון המטותף במדרסים האלה ומה רצו חז"ל ללמדנו כאן על מהנת החטא?

2. מה ראה רט"י להביא דברי המדרש לטמות ל"ד ל' ולא הביאו לא לפטוקנו
(במדבר ה' ב') ולא לבראטית. (ג' י')

תשובות יש לשלוח לנחמה ליבוביץ, ההסתדרות הציונית העולמית ירושלים,
המחלקה לחינוך ולתרבות תורניים בגולה ת.ד. 92.